

O nouă piesă a lui Viktor Rozov

Titlul este *Inainte de cină*. Ca mai toate scrierile lui Rozov destinate scenei, și această piesă a fost jucată pentru prima oară la Teatrul central pentru copii din Moscova, deși cuprinsul ei e departe de a fi destinat spectatorilor minori. Regizor este A. Efros, un cunoscut și frecvent adept al dramaturgiei lui Rozov.

Piesa descrie câteva momente din viața actuală a unei familii sovietice. O tânără soție își părăsește soțul, întorcându-se la părinți, cu un copil de curînd născut; un prieten vine să pledeze cauza soțului, dar ajunge pînă la urmă să vorbească pentru sine însuși și obține în chip neașteptat dragostea tinerei femei; un bătrîn traversează criza inadapării la noile condiții de lucru din uzina sa; între doi adolescenți se înfiripă prima iubire. Acestea reprezintă materialul factual din care dramaturgul clădește piesa. Ceea ce interesează aici este, după cît susțin cronicarii, subtilitatea unei analize psihologice care oglindește multilateral evoluția relațiilor de familie și de muncă în societatea socialistă contemporană.

Spectacolul a fost realizat într-o manieră aparent veche. Tradiționalul decor, cu o cameră de locuit, reprodusă în chip fidel, joc sobru, în spirit stanslavskian, machiaj redus la minimum. „În timp ce toate teatrele, străduindu-se să înfățișeze cît mai cuprinzător multilateralitatea vieții noastre, împart acțiunea în episoade pe care le răspîndesc în cele mai variate puncte geografice, V. Rozov și A. Efros nu

părăsesc o locuință strîmtă și ne arată o foarte obișnuită felie de viață” — scrie B. Emelianov în revista „Teatr”, nr. 3. „Totuși, în ciuda arhaismului forme, spectacolul încîntă prin uimitoarea lui prospețime și actualitate... Oamenii stau doar de vorbă, așteptînd ora cinei, dar în vremea asta se hotărăsc nu numai destinele lor, ci toți cei care au venit la spectacol participă la o confruntare cu uriașele prefaceri din țara noastră. Cît de minunat poate sluji uneori pe autor forma arhaică a prezentării unei felii de viață neînfrumusețată! Ce înțelept au procedat V. Rozov și A. Efros încercînd să obțină totul de la o formă veche, mult încercată, înainte de a goni după cele mai noi efecte teatrale! Oare nu se ascunde în această metodă secretul inovației autentice?”

„Mutter Courage” într-un teatru de pe Broadway

O tânără actriță de teatru, Anne Bancroft, a obținut anul acesta cea mai înaltă distincție cinematografică acordată în Statele Unite, Premiul Oscar, pentru unicul rol interpretat vreodată în film, acela al infirmierei din *Miracol la Alabama*. Interpreta a ieșit cîștigătoare dintr-o competiție la care mai luau parte celebrele Katherine Hepburn și Bette Davis. Ea a abordat de curînd rolul Annei Fierling din celebra piesă a lui Brecht, montată pe Broadway de Jerome Robbins.

Comentariile presei americane recunosc în unanimitate forța și frumu-

seșea piesei. Se pare însă că rolul a fost prea devreme atacat de tînăra interpretă, care nu posedă încă experiența necesară pentru a duce cu bine la capăt o asemenea încercare. În schimb, colega ei, Zophra Lampert, interpretează Katrinei, a izbutit o realizare care cumulează elogiile tuturor criticarilor.

Demisia lui Vilar și criza teatrului francez

Plecarea lui Vilar de la conducerea Teatrului Național Popular din Paris a impresionat profund opinia publică din Franța. Animatorul, directorul și principalul regizor al cunoscutului teatru a avut de întîmpinat serioase dificultăți în muncă, pentru a lua o asemenea hotărîre. Dar ce se va întîmpla de aici înainte cu teatrul lui? Pentru a răspunde acestei întrebări, revista „Arts” a întreprins o anchetă în rîndul oamenilor de teatru. Ansamblul lui Vilar reprezentînd unul din cele mai însemnate dintre teatrele franceze contemporane, ancheta a alunecat lesne pe panta unei dezbateri generale. Iată cîteva spicuiri din opiniile celor solicitați să răspundă.

André Barsacq : „Trebuie să găsim o soluție generală crizei teatrului în Franța. Trebuie să eliberăm teatrul de taxe. Sîntem supuși taxelor de parcă am fi o industrie rușinoasă... Trebuie să creăm o asociație a spectatorilor și oamenilor de teatru, care să dispună de un buget de stat. Trebuie să aducem la teatru și clasele mijlocii, care nu pot plăti un bilet cu optsprezece franci... Trebuie să acționăm repede, căci în doi ani nu vor mai exista decît directori-garajști, iar noi vom fi înlăturați cu toții — cîți mai sîntem, patru sau cinci. Producătorii ne vor angaja, dar ei nu urmăresc decît beneficiul, vedeta. În America ei au sterilizat teatrul, care a fost obligat să renască în afară de Broadway”.

Raymond Rouleau : „Trebuie să modernizăm teatrele noastre naționale, să depășim spiritul lor de izolare, aspectul lor de muzee istorice. Da, este necesară o ventilare serioasă. Teatrele noastre să creeze cu adevărat teatrul francez. Această idee este atît de puternică încît ea se va realiza cu siguranță. Vom vorbi despre asta un an sau doi, dar va trebui să ajungem la realizarea acestui deziderat. Un vechi proverb flamand spune: nu se pot face pantaloni noi din stofă veche.”

Antoine Bourseiller : „Cu Jean Vilar, teatrul devenise act de vitejie. Odată cu el, arta teatrală a devenit o preocupare socială. Un public nou și adevărat s-a pus în mișcare. El a început să vină într-un loc anume, știind ce va găsi aici: stilul unui animator — nu ca pînă atunci parfumul unei femei întreținute —, ideologia unei personalități care este, în același timp, un artist de admirat și un om demn de toată stima. Iată de ce, astăzi, teatrul are nevoie de personalități marcante, de «stele», în sensul în care Vilar, Claudel, Barrault, Brecht, Planchon, Laurence Olivier, Orson Welles sînt stele, adică adevărați conducători care pot ilumina publicul... Soluția este să-l păstrăm pe Vilar acolo unde se află, unde a făcut totul, să nu-l lăsăm să plece, cel puțin să nu-l lăsăm să plece de tot, pentru a nu lipsi noaptea atît de săracă în care se află teatrul de o stea atît de strălucitoare.”

Francois Billetdoux : „...Ce este esențial? După părerea mea, nu succesiunea lui Vilar, ci însuși viitorul lui. Un om de teatru este o apariție rară și efemeră. I se cuvine respect și, într-o civilizație ca a noastră, respectul trebuie să se traducă în cifre și mijloace pe măsura năzuințelor acestui om de teatru... Cred că lucrul cel mai important este ca oamenii de teatru înalt calificați să poată dispune, împreună, de mijloacele necesare pentru a-și desfășura activitatea pe plan național și internațional, fără să mai fie legați în mod unic și individual de un donator de subvenții, statul...”